

Cijfermatige trends ten aanzien van arbeidsmigratie

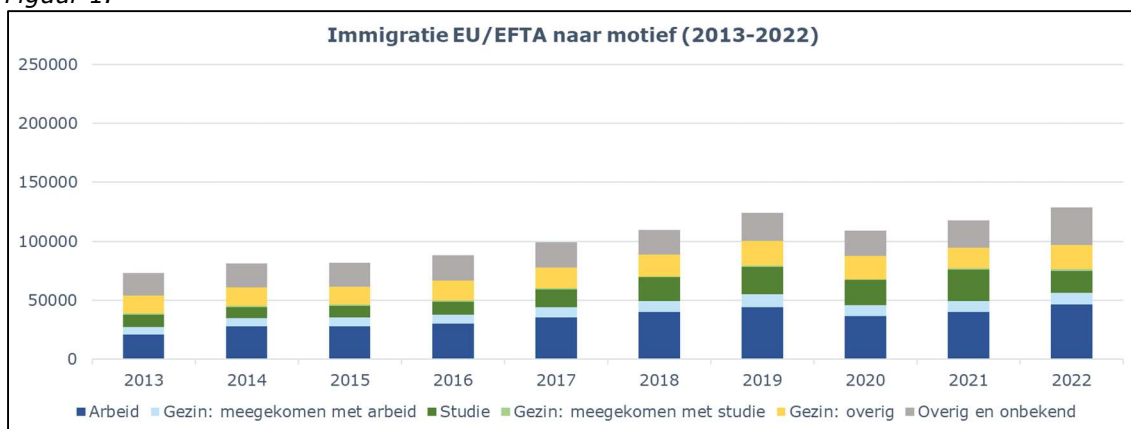
In deze bijlage worden de belangrijkste cijfermatige trends ten aanzien van arbeidsmigratie toegelicht, op basis van het recent verschenen CBS Dashboard Migratiemotieven.¹ Daarin wordt onderscheid gemaakt naar verschillende migratiemotieven en naar herkomst (binnen of buiten de EU/EFTA). Migranten van buiten de EU worden statistisch ingedeeld op basis van de juridische regeling (visa, verblijfsvergunningen e.d.) waarmee zij toegang tot Nederland krijgen. Zo is er in de data van het CBS een onderverdeling naar arbeids-, gezins-, asiel- en studiemigranten en migranten met 'overige motieven'. Voor migranten uit de EU/EFTA classificeert het CBS de reden waarom iemand immigreert op basis van de geregistreerde activiteiten na aankomst in Nederland. Dit is het 'afgeleid migratiedoel'. Daarbij moet worden opgemerkt dat mensen in de praktijk vaak meerdere beweegredenen hebben om te migreren. Zo kunnen migranten met oorspronkelijk andere migratiemotieven dan arbeid desalniettemin snel actief zijn op de arbeidsmarkt.

Instroom

EU/EFTA²

- In 2022 migreerden er in totaal 128.870 personen met een EU/EFTA-nationaliteit³ naar Nederland.⁴ Arbeid was binnen deze groep de meest voorkomende migratiereden (46.700 personen; 36%). Daarna volgden gezin (31.630 personen; 25%) en studie (18.680 personen; 14%). Binnen de groep gezinsmigranten kwam 31% mee met arbeidsmigranten.
- EU/EFTA-arbeidsmigranten die in 2022 naar Nederland migreerden hadden hoofdzakelijk de Poolse, Roemeense, Spaanse, Bulgaarse en Italiaanse nationaliteit. *Figuur 1* toont de immigratie van personen met een EU/EFTA nationaliteit voor de tien meest recente jaren met data (2013-2024).
- De groep EU/EFTA-migranten die kwalificeren als 'overig en onbekend' (31.855 personen; 25%) is ongeveer even groot als de groep die naar Nederland kwam vanwege gezinsmigratie. Deze groep bestaat eveneens uit mensen waarvoor er op het moment waarop het CBS het migratiemotief afleidt nog geen gegevens beschikbaar zijn, bijv. omdat zij niet direct werkzaam zijn of zich nog niet hebben ingeschreven bij een universiteit.

Figuur 1.

¹ [Dashboard Migratiemotieven \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl)

² Exclusief personen met een Nederlandse nationaliteit.

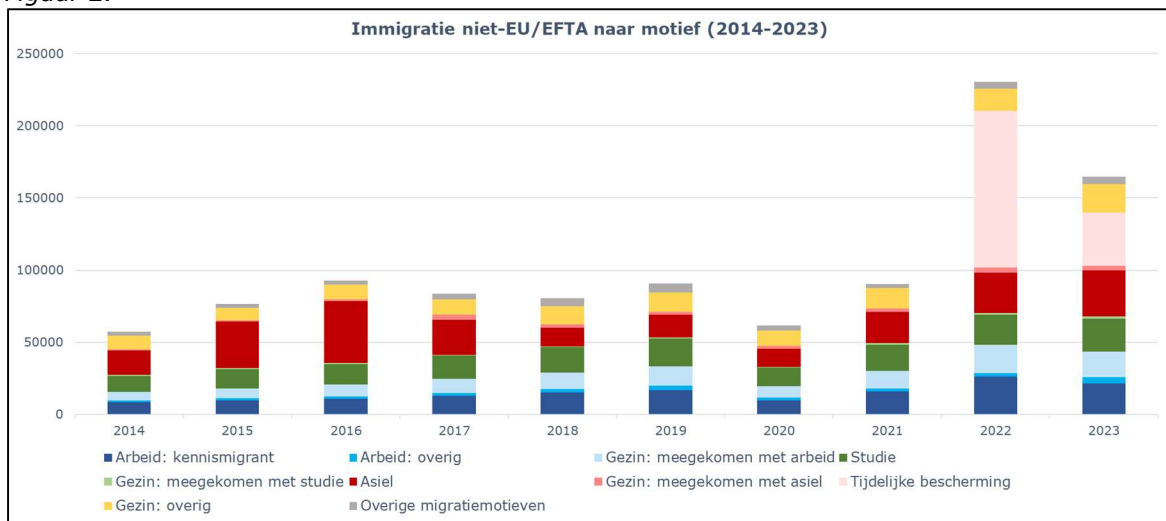
³ Nationaliteit wordt gemeten in het jaar waarin immigranten zijn ingeschreven in de BRP.

⁴ In het gebruikte CBS dashboard Migratiemotieven worden alleen personen meegenomen die in de Basisregistratie Personen (BRP) staan ingeschreven als ingezetene. Bij een (verwacht) verblijf in Nederland van langer dan vier maanden is inschrijving in de BRP als ingezetene bij de gemeente verplicht. Bij een (verwacht) verblijf van minder dan vier maanden volstaat registratie als niet-ingezetene in de BRP. De RNI is bedoeld voor personen in het buitenland die een relatie hebben met de Nederlandse overheid. Dit kunnen bijvoorbeeld grenswerkers zijn (personen die in Duitsland of België wonen en in Nederland werken), seizoenswerkers en personen die in het buitenland wonen maar een Nederlands AOW ontvangen. Het is onbekend of de groep niet-ingezetenen daadwerkelijk bestaat uit personen die korter dan vier maanden in Nederland verblijven. Naast de cijfers voor ingezetenen zijn er volgens de CBS Migrantenmonitor eind december 2023 240.660 werknemers geboren in andere EU/EFTA-landen werkzaam in Nederland, die als niet-ingezetene ingeschreven staan in het BRP. 61% hiervan verdient maximaal 130% van het Wml. Het grootste deel is afkomstig uit Midden- en Oost-Europa. Zij zijn zeer waarschijnlijk geen grenswerkers. Daarnaast zijn er eind december 2023 33.320 niet-ingezetenen werkzaam in derde landen werkzaam in Nederland, waarvan 54% maximaal 130% van het Wml verdient. Hun verblijfsduur van niet-ingezetenen in Nederland is onbekend. Het migratiemotief (arbeid) is in deze cijfers niet meegenomen. De cijfers kunnen daarmee ook personen bevatten die oorspronkelijk met een ander migratiemotief naar Nederland migreerden.

Niet-EU/EFTA

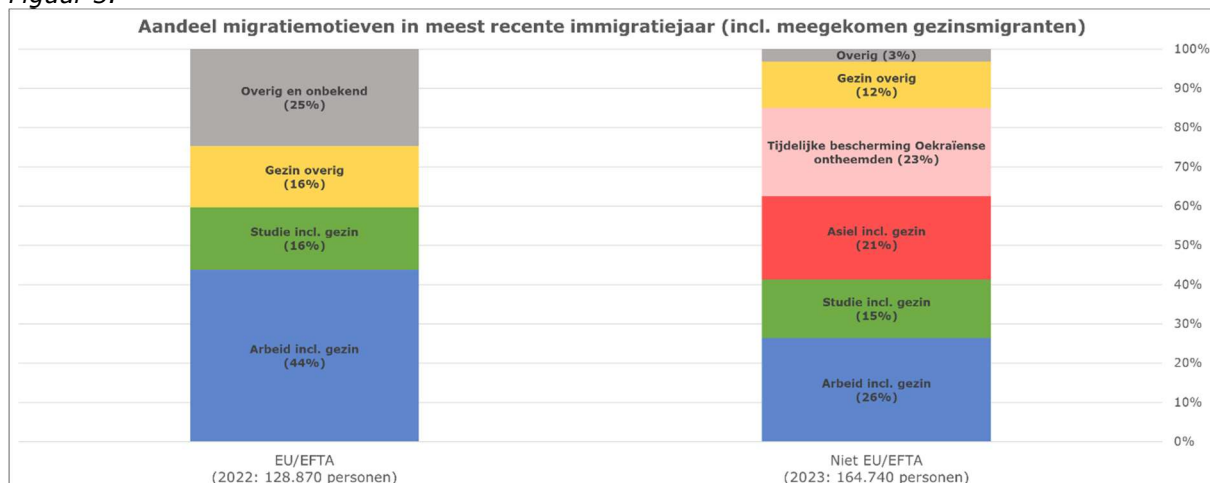
- In 2023 migreerden er 164.740 immigranten met een nationaliteit van buiten de EU/EFTA naar Nederland. Hierbinnen vormde gezinsmigratie de grootste groep (41.575 personen; 25%). 42% van deze gezinsmigranten migreerde mee met arbeidsmigranten.
- Na gezinsmigratie volgt de groep Oekraïners met een tijdelijke bescherming (37.080 personen; 23%) en asielmigratie inclusief nareis (31.955 personen; 19%), gevolgd door arbeidsmigratie (25.945; 16%), studiemigratie (22.995 personen; 14%) en een kleine groep 'overige' migratiemotieven (5.185 personen; 3%). *Figuur 2* toont de immigratie van personen met een nationaliteit van buiten de EU voor de tien meest recente jaren met data (2014-2023).
- In 2023 daalde het aantal kennismigranten dat naar Nederland immigreerden ten opzichte van 2022 met 4.750 naar 21.510 personen.
- Arbeidsmigranten die in 2023 naar Nederland migreerden met nationaliteiten van buiten de EU/EFTA hadden hoofdzakelijk de Indiase, Chinese, Turkse, Russische of Amerikaanse nationaliteit.

Figuur 2.

Figuur 3 geeft de verdeling naar motieven voor het meest recente instroomjaar, wanneer we gezinsmigranten koppelen aan het migratiemotief waaraan zij (indirect) gerelateerd zijn. Zo zijn gezinsleden die zich voegen bij een referent met het migratiemotief arbeid opgeteld bij de groep arbeidsmigranten in de categorie 'Arbeid incl. gezin'. De categorie 'Gezin overig' omvat gezinsmigranten die zich voegen bij een referent met een ander migratiemotief dan arbeid, studie of asiel, of bij een referent die in Nederland geboren is of vóór 1999 naar Nederland geïmmigreerd is. Wanneer we gezinsmigranten die meekomen met arbeidsmigranten optellen bij het aantal arbeidsmigranten dat naar Nederland immigrert, vormt arbeid gerelateerde migratie een groter aandeel in de totale immigratie.

Figuur 3.

Vertrek

Arbeids- en studiemigranten hebben gemiddeld genomen een kortere verblijfsduur dan asiel- en gezinsmigranten. Onderstaande cijfers illustreren dit:

- Van de 513.725 personen met een EU-nationaliteit die in de periode 1999-2022 met arbeid als primair migratiemotief naar Nederland kwamen, zijn eind 2022 331.330 personen vertrokken (64%).
- Van de 272.010 arbeidsmigranten van buiten de EU/EFTA die in de periode 1999-2023 naar Nederland kwamen, zijn 149.330 personen eind 2023 reeds vertrokken (55%).
- Voor asielmigratie (exclusief Oekraïners met een tijdelijke beschermstatus) ligt dit vertrekpercentage in 2023 op 26% van de 406.310 asielmigranten die tussen 1999-2023 naar Nederland kwamen.

Stand (arbeids)migranten in Nederlandse bevolking

Onder *instroom* ging deze bijlage in op het aantal immigranten dat naar Nederland migreerden met een niet-Nederlandse EU/EFTA nationaliteit of een nationaliteit van buiten de EU/EFTA. Standcijfers daarentegen bieden inzicht in het aantal immigranten in de Nederlandse bevolking in een bepaald jaar (wederom enkel met betrekking tot personen die zich als ingezetene hebben ingeschreven in het bevolkingsregister).

EU/EFTA

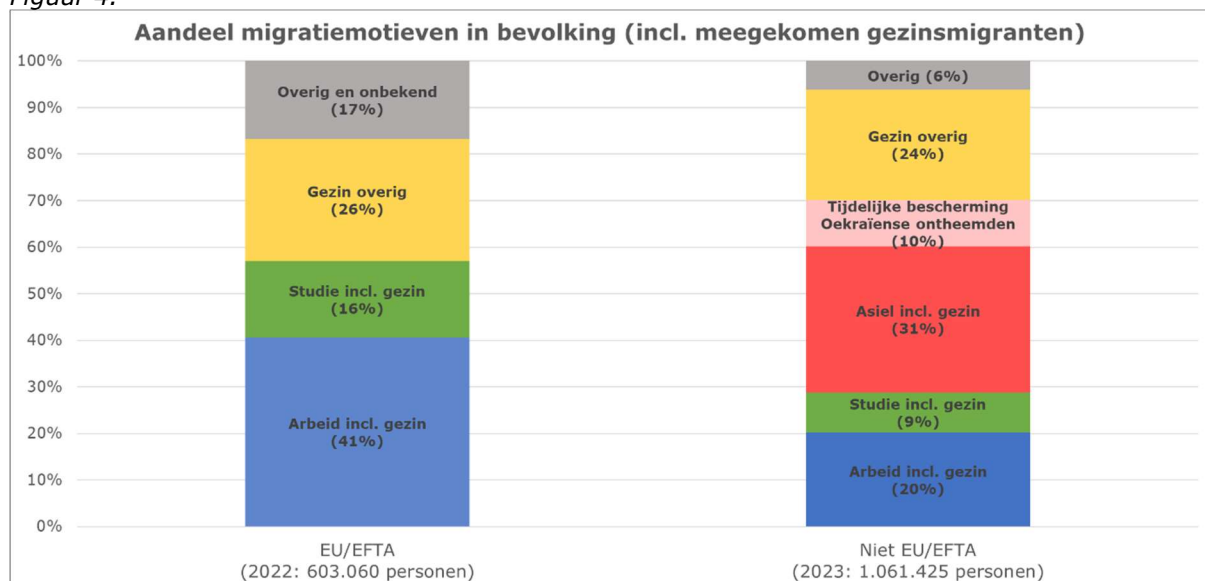
- Op 31 december 2022 zijn er 603.060 immigranten met een EU/EFTA-nationaliteit in de Nederlandse bevolking (op basis van immigratiejaren 1999-2022). Hiervan is 37,4% gezinsmigrant, 30,2% arbeidsmigrant, 15,6% studiemigrant en heeft 16,7% een overig of onbekend motief.
 - o Op 31 december 2022 zijn er 182.395 arbeidsmigranten en 62.400 gezinsmigranten die meekwamen met arbeidsmigranten uit de EU/EFTA in Nederland.

Niet EU/EFTA

- Op 31 december 2023 bevat de Nederlandse bevolking 1.061.425 migranten met een nationaliteit van buiten de EU/EFTA (immigratiejaren 1999-2023). Hiervan is 35,7% gezinsmigrant, 28,5% asielmigrant, 11,6% arbeidsmigrant, 8,1% studiemigrant, en heeft 10% een tijdelijke beschermstatus en 6,2% een overig migratiemotief.
 - o Op 31 december 2023 zijn er 122.680 arbeidsmigranten, waaronder 103.235 kennismigranten, en 91.225 gezinsmigranten die meekwamen met arbeidsmigranten uit derde landen in Nederland aanwezig.

Als we gezinsmigranten samenvoegen met het migratiemotief (arbeid, studie of asiel) van de referent waarmee zij meekomen, dan zien we de verdeling van het aantal migranten in de Nederlandse bevolking in *Figuur 4*.

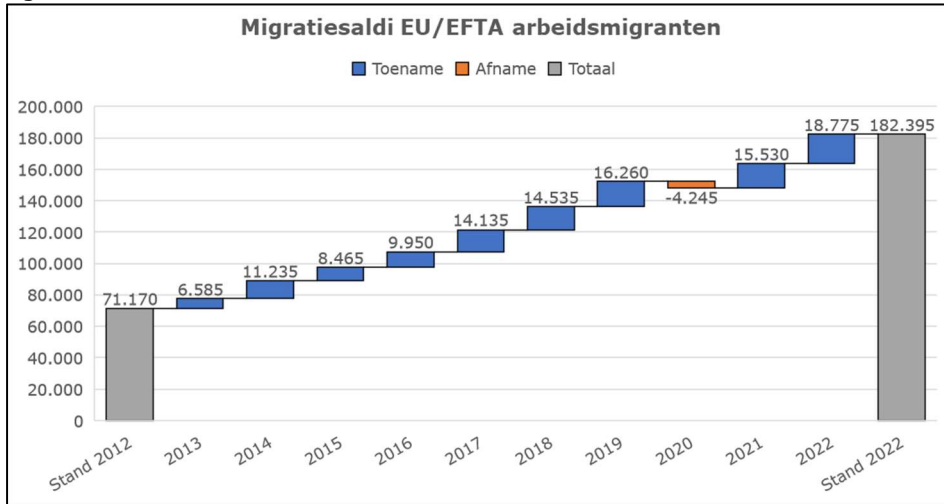
Figuur 4.

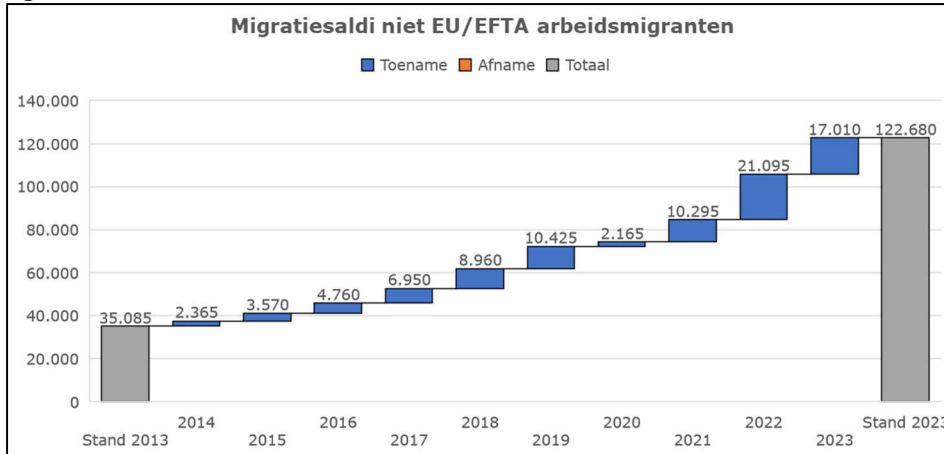
Migratiesaldi

- In 2022 betref het totale migratiesaldo (immigratie minus emigratie) van migranten met een EU/EFTA-nationaliteit naar Nederland 53.115 personen. Voor EU/EFTA arbeidsmigranten lag dit migratiesaldo op 18.775 personen (*Figuur 5* brengt de arbeidsmigratiesaldi voor de EU/EFTA in kaart van 2013 tot 2022) en voor gezinsmigranten die meekwamen met arbeidsmigranten op 4.765 personen.
- In 2023 betref het totale migratiesaldo van migranten met een nationaliteit van buiten de EU/EFTA 102.450 personen. Het migratiesaldo voor arbeidsmigranten van buiten de EU/EFTA was 17.010 personen (*Figuur 6* brengt de migratiesaldi voor arbeidsmigranten van buiten de EU/EFTA in kaart van 2014 tot 2023). Voor niet EU/EFTA gezinsmigranten die meekwamen met arbeidsmigranten betref het migratiesaldo 12.735 personen.

Figuur 5.

Figuur 6.

Gedetacheerde buitenlandse werknemers in Nederland

In 2023 waren er volgens het meldloket 96.290 gedetacheerde buitenlandse werknemers ten minste een dag werkzaam in Nederland. Van deze groep hadden 23.510 werknemers de nationaliteit van een land buiten de EU. De top 5 zendende lidstaten van gemelde gedetacheerden bestond in 2023 uit Polen (22.939), Duitsland (20.046), Litouwen (15.786), België (10.291) en Portugal (3.889). *Figuur 10* toont de top 5 voornaamste sectoren waarin gedetacheerde buitenlandse werknemers werkzaam zijn. Meer cijfers zijn opgenomen in de Jaarrapportage Arbeidsmigranten 2024.

Figuur 10.

